

VÁLLALKOZÁSOK ÉRDEKVÉDELMI SZÖVETSÉGE

Székhely: 1096 Budapest, Haller u. 23-25. E. lp. IV/408. Tel./Fax: 06 1 877-6001

e-mail: vesz.erdekvedelem@gmail.com

Bejegyzési száma: Fővárosi Bíróság 13086 Adószám: 18264289-1-43

Bankszámla szám: OTP Bank 11709002-20128816

Elnök

Tel.: 06 70 9431-777

06 70 397-0747

K O N C E P C I Ó V Á Z L A T

A KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK HELYZETÉNEK RÖVID- ÉS KÖZÉPVÁVÚ STABILIZÁLÁSÁRÓL

I. BEVEZETÉS

1. A kis- és középvállalkozások jelentősége a társadalom működésében

Meghatározó jelentőségű a kis- és középvállalkozások szerepe

- a társadalom értékteremtő képességében,
- a foglalkoztatásban, - a fiatal munkaerő munkába állításában, - a nyugdíjas munkaerő bevonásában,
- a társadalmi össztermék létrehozásában,
- új termékek és technológiák kialakításában és meghonosításában,
- a szakmai képzés és továbbképzés ügye iránti áldozatkészségben,
- a vállalati működés emberközeli, emberközpontú módjainak kialakításában, megőrzésében,
- az adó- és járuléktérhek viselésében,
- az egészséges társadalmi életvitel feltételeinek megteremtésében,
- a környezeti, oktatási, művészeti és sport kultúra közvetlen és tágabb mecenatúrájában,
- az általános társadalmi közérzet alakításában.

Mindezek folytán össztársadalmi érdek a kis- és középvállalkozások fennmaradása, életképességük feltételeinek megteremtése.

2. A kis- és középvállalkozások létét, működésük távlatait fenyegető veszélyek

A nemzetközi gazdaság konjunkturális problémáin, a nemzetközi pénzügyi rendszer manipulációs válságtünetein, továbbá a nemzetgazdaság és a nemzeti pénzügyek mesterségesen létrehozott kedvezőtlen folyamatain kívül sajátos akadályok is veszélyeztetik a magyar kis- és középvállalkozások működését:

- az adózás és járulékfizetés matematikailag teljesíthetetlen szabályai és mértékei,
- a teljesítő cégek megfosztása teljesítményük ellenértékétől,
- az írott jog és a joggyakorlat közömbössége és tehetetlensége a kis- és középvállalkozások védelmében,
- a kis- és középvállalkozásokat tönkretévő megrendelői magatartás büntetőjogi vonatkozásainak tisztázatlansága,
- kiszolgáltatottság a kartellszerűen működő bankszférával szemben.

Ezek a veszélyek soha nem látott, hatalmas csődhullámhoz vezethetnek, amelyben a megsemmisülő cégek döntő többsége önhibáján kívül zuhan a felszámolás szakadékába.

De ha a közvetlen veszélytől, a most fenyegető csődhullámtól eltekintünk, akkor is határozottan rögzítenünk kell, hogy a társadalomnak és a gazdaságnak is egyaránt hatalmas veszteségforrás, hogy a kiszámíthatatlanság és a hátrányos feltételek néhány evenként a megsemmisülés közvetlen veszélyzónájába taszítják a cégeket. A megsemmisülés és újrakezdés szüntelen láncolatában élő kis- és középvállalkozásoknak az I/1. pontban vázolt össztársadalmi jelentőségű szerepe sérül, miközben más társadalmi csoport ezt a szerepet egyáltalán nem tudja betölteni. Ezért a kis- és középvállalkozások

tönkremenetele veszélyes hiányt hoz létre a társadalom működésében, amely hiány veszélyezteti a társadalmi stabilitást és békét.

Minden jószándékú politikai és érdekvédelmi erő azonnali kötelessége, hogy a tőle telhető módon változtasson ezen a veszélyes helyzeten.

A Vállalkozások Érdekvédelmi Szövetsége vitára és gyors cselekvésre ajánlja a következőkben kifejtett koncepciót a kis- és középvállalkozások helyzetének rövid- és középtávú stabilizálására. Mivel nagy a baj és kritikus a helyzet, azonnali cselekvést kérünk az illetékesektől. Kreatív módon azok csatlakozhatnak a vitához és cselekvéshez, akik számára evidencia, hogy a magyar társadalomnak erőre kell kapnia, s ehhez, az eltartó, megtartó, gyarapító erőt hordozó kis- és középvállalkozások helyzetének megszilárdítása elengedhetetlenül szükséges.

Ennek a koncepciónak az elemei koherens struktúrát képeznek, s csak együttes alkalmazásuk lehet hatékony.

II. ADÓZÁS

1. Az adófizetési kötelezettség keletkezésének problémája

A jelenlegi (véleményünk szerint egyébként túlhaladott) adórendszerben, az adótípusok szerint, jövedelem, fogyasztás, forgalom, vagy vagyon keletkeztethet adófizetési kötelezettséget. Eleget tenni azonban az adófizetési kötelezettségnek, minden adótípus és adónem esetében, kizárólag pénzfizetés formájában lehet. Addig tehát, amíg pénzbevétel nem teremti meg az adófizetési kötelezettség teljesítésének forrását, addig nincs meg a képesség a teljesítésre, vagyis fiktív, virtuális adóbevétel mutatkozik az adóbevétel kedvezményezettje oldalán is.

Ez akkor is probléma, ha kiszámítható, normális üzletmenetben működhetnek a kis- és középvállalkozások. Akkor azonban, ha a vállalkozás késve, vagy egyáltalán nem kapja meg teljesítménye jogszerű ellenértékét, katasztrófális, általa kezelhetetlen helyzet áll elő. Mert semmiből elvenni nem lehet, azaz: 0 árbevételből nem lehet fizetési kötelezettségeket teljesíteni.

Irreális, a valóságtól teljesen elrugaskodott követelmény, hogy a vállalkozások ilyen helyzetben hitelfelvételből fizessenek adót. A mai magyar viszonyok között nem szorul bővebb bizonyításra e követelmény irrealitása.

Ugyancsak irreális az az elképzelés, hogy a vállalkozás más, realizált árbevételt hozó teljesítéseiből finanszírozza a nem realizálható árbevételre jutó adófizetési kötelezettség teljesítését. Minden realizált bevételi forintnak bőven megvannak a maga terhei, ennél fogva egyensúlyosan csak a realizált árbevételre jutó kötelezettségek teljesíthetőek, ellenkező esetben a folyton növekedő kötelezettségi „lukak” egyre reménytelenebb tömögése, rövid időn belül likviditási katasztrófához vezet, amelynek következtében a vállalkozás a megkötött szerződéseinek teljesítését sem tudja már finanszírozni.

Az államháztartásnak sem származik semmi előnye a fiktív, csupán a könyvelésben jelentkező, valójában nem realizálható adóbevétel számviteli nyilvántartásából. Egyrészt az ilyen nyilvántartás mindig hamis képet mutat. Másrészt a végrehajtások óriási hányada felszámolóhoz vezet, amelynek ugyancsak kétséges a kimenetele az adóbehajtás szempontjából, - ugyanakkor lehet, hogy az adóhatóság egy egyébként élet- és teljesítőképes, további adófizetési potenciállal rendelkező céget fojt meg a fiktív adókövetelés felszámolóhoz vezető behajtási kísérletével. Olyan céget, amelynek annyi a „bűne”, hogy teljesítését mások nem fizették ki. Az eredmény: az addigi és potenciálisan további adófizető által működtetett munkahelyek megszűnnek, a foglalkoztatottak adó- és járulékfizetési képessége megsemmisül, és nagyon jelentős hányadban segélyre szorulóak, a társadalombiztosítás, az önkormányzatok és az állam szolgáltatásait kényszerűségből ingyen igénybevevők sokasága alakul ki. Nem nehéz kiszámítani, hogy mindez óriási veszteség a központi költségvetésnek, a társadalombiztosításnak és az önkormányzatoknak. Kieső bevétel, felduzzadó kiadás. Végeláthatatlan a további, nem közvetlenül jelentkező veszteségek sora, amely veszteségek az állásvesztés miatt közvetetten sújtják a társadalmat.

Javaslatunk: minden vállalkozási formában csak a realizált árbevétel keletkeztessen adó- és járulékfizetési kötelezettséget.

A nem realizálható árbevételek problémája két csoportra bontható.

1./A. A teljesítés nem vitatott

Ha a teljesítő vállalkozás teljesítésigazolással, szállítólevéllel, átvételi dokumentumokkal, műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvvel, leigazolt felmérési naplóval, stb. felszerelt számlát bocsát ki, tehát a teljesítéssel és a számlakibocsátással kapcsolatban semmilyen kétség nincs, csak éppen a megrendelő nem fizeti ki a teljesítést, - ebben az esetben a nem fizető megrendelőt kell az adófizetési kötelezettség alanyává tenni. Nála van a gazdasági tevékenységgel megteremtett érték és annak ellenértéke is, neki kell helyt állnia az adófizetési kötelezettségek teljesítésében is, mert ilyen helyzetben csak ő képes erre. Ez a megoldás ügyintézésben jelent ugyan többletterhet, de ez az ügyintézési plusz kötelezettség eltörlődik egy reménytelen végrehajtási eljárás bonyodalmai mögött.

1./B. A teljesítés vitatott

Ez esetben további három lehetőség van:

- megegyezés jön létre; erre határidőt is szabhatna az adóhatóság,
- választott bíróságon, vagy
- rendes bíróságon jogerős ítélet születik.

A bírósági eljárás olyan eredménnyel is járhat, hogy a bíróság megsemmisíti a kibocsátott számlát. Ez esetben megszűnik az adófizetési kötelezettség jogalapja, s már csak ezért is fel kell függeszteni a per időtartamára az adóvégrehajtást.

Minden jószándékú szereplőnek a perek mielőbbi befejezése az érdeke, ezért a peres eljárás gyorsítására ki kell alakítani jogtechnikai megoldásokat (a választottbíróóság intézményének kiterjesztése, a mediáció megerősítése, igazságügyi szakértők kötelező bevonása a szerződés keretein belüli vita esetén, stb.).

Bár egy ilyen rendszerben a perek hátráltatnák az adóbehajtást, de a tisztább viszonyok mellett, biztosabban és folyamatosabban lehetne realizálni az adóbevételeket.

Nem életszerű annak a vállalkozói magatartásnak a feltételezése, amely inkább épít sokéves perek bizonytalan kimenetelére, mint arra a lehetőségre, hogy folyamatosan köthessen szerződéseket, zavar nélkül, ütemesen teljesíthessen, a másik oldalon pedig ütemesen teljesítsék vele szemben a számlái kifizetésének kötelezettségét, s mindezek fenntartása érdekében, hiánytalanul és időben teljesíthesse adófizetési kötelezettségeit. A vállalkozások óriási többsége ebben a rendezett működésben érdekelt, amely minden fejlődés alapja lehet. Példák bizonyítják, hogy ha a vállalkozók szabadon dönthetnek működésük színteréről, akkor a kiszámítható, szilárd működési feltételeket biztosító helyszínekre települnek.

2. Az adók és járulékok mértékének problémája

Ahogy lehetetlen semmiből elvenni, úgy nem lehet 100% árbevételből pl. 128%-ot kifizetni. Ez már az adókivetés mértékének a kérdése.

Ha egy cég működésének föltétlen költségeit, árbevételét, továbbá adó- és járulékfizetési kötelezettségeit együttesen szemléljük, azt tapasztaljuk, hogy a cégnek bevételeinél többet kellene kifizetnie. Most nem a rossz, esetleg költséges gazdálkodás következményeire gondolunk, hanem a működés föltétlen költségeire és terheire. Vagyis magában a rendszerben teljesíthetetlenül rosszak a belső arányok. A rossz belső arányok egészségtelen alternatívát kényszerítenek a kis- és középvállalkozások óriási többségére: vagy működünk, vagy hiánytalanul fizetjük a ránk kirótt adókat és járulékokat.

Javaslatunk: az adók és járulékok mértékét a kis- és középvállalkozások esetében (is) a működési költségek pontos számításainak figyelembevételével szabják meg.

Bár ez a számítás szükségszerűen lényegesen alacsonyabb adó- és járulékszázalékokat eredményezne, de megszüntetné az adózási képességet és készséget hátrányosan befolyásoló dilemmát, amely mindenkinél adókikerülési reflexeket indít be: vagy élünk, vagy adózunk. Bizonyosra vehető, hogy ennek a dilemmának a megszűnése nagyobb adó- és járulékbévételeket eredményezne, mert az adókikerülés miatt fennálló hatalmas bevételkieséssel szemben, amely a jelenlegi működést jellemzi, az adókikerülési kényszer megszűnésével, sokkal szélesebb alapokon nyugvó és biztosabb ütemben áramló bevétellel számolhatna az adókivető. Erre már voltak példák. Nem a propagandisztikus célból végrehajtott látszólagos adócsökkentés segít, hanem az adókivetés számítási logikájának megváltoztatása. A hordozható terheket a társadalom óriási többsége készséggel viselné, a

hordozhatatlanokat azonban az is elhárítja, aki egyébként jogkövető magatartást szeretne tanúsítani.

3. A „0”-ás igazolás követelménye a jelenlegi helyzetben a kis- és középvállalkozások lebénításához vezet

A jelenlegi helyzetben, amikor

- maga az adózási rendszer, belső ellentmondásai miatt matematikailag betarthatatlan,
- kis- és középvállalkozások tömegesen kerülnek adófizetési kötelezettségeik szempontjából (is) fizetéseképtelen helyzetbe, pusztán azért, mert teljesítéseiket a megrendelők nem fizetik ki,
- az állam az adórendszer működésével összefüggő saját kötelezettségeit általában nagy késéssel teljesíti,

az a szabály, amely szerint közbeszerzéseknél, vagy közpénzen megvalósuló beruházásoknál a teljesítő vállalkozás számláit csak 15 napnál nem régebbi „0”-ás APEH-igazolás esetén fizetheti ki a megrendelő, nem egyéb, mint a kis- és középvállalkozások lebénításának eszköze. Hiszen így valóságosan létrejöhet a csapdahelyzet: a megrendelő nem fizeti ki a részszámla összegét, ezért a teljesítő vállalkozás nem tud adót fizetni, ha nem tud adót fizetni, nem kap „0”-ás igazolást, ha pedig nem tud „0”-ás igazolást benyújtani, akkor esetleg ugyanannak a vétkes megrendelőnek a következő számlát már nem is kell kifizetnie. Ugyancsak feltétele a hitel- és az Úniós pályázatoknak is a „0”-ás igazolás.

Ezt a követelményt azonnal meg kell szüntetni, és csak akkor szabad újra bevezetni, ha a kis- és középvállalkozások konszolidációja és stabilizációja megvalósult.

4. A jelenlegi helyzetben az APEH jogosultsága azonnali inkasszó benyújtására, nem egyéb, mint a vétkes állam végrehajtási érdekeinek intézményesítése

A politikai osztály, amely elsőrendűen felelős az előbbieken vázolt siralmas állapotokért, az azonnali inkasszó jogával ruházta fel az APEH-et. Ennek eredményeként a vállalkozások, amelyek a jelenlegi helyzetben ezerféle ok miatt kerülhetnek önhibájukon kívül fizetéseképtelen állapotba, de szorgalmuk, elkeseredett élni akarásuk folytán tovább próbálnak működni, az APEH inkasszók miatt megint csak nem juthatnak munkájuk ellenértékéhez, még akkor sem, ha történetesen korrekt, ütemesen fizető megrendelőre találnak. Az inkasszó ugyanis nincs tekintettel arra, hogy melyik megrendelőtől, milyen teljesítés alapján érkezik az átutalás. A régi tartozásokat, amelyek keletkezésében esetleg teljesen vértlen a vállalkozás, az új teljesítések ellenértékéből viszi el az APEH az inkasszó által, ami miatt újabb és újabb tartozások halmozódnak fel, az újabb teljesítésekből fakadó adófizetési képesség elvesztése miatt. Ez is leépülési spirálba taszítja tömegesen a kis- és középvállalkozásokat.

Addig, amíg a kis- és középvállalkozások konszolidációja nem zajlik le, és helyzetük nem stabilizálódik, vissza kell vonni az APEH inkasszó-jogosultságát.

III. A KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK KONSZOLIDÁCIÓS HIVATALÁNAK LÉTREHOZÁSA

1. A kis- és középvállalkozások konszolidációjának szükségszerűsége

Az állam konszolidációs beavatkozására akkor van szükség, amikor osztársadalmi érdek, hogy bevétellel és kiadással működő, de fizetéseképtelenné vált szervezetek tevékenysége zavartalan maradjon, ugyanakkor saját erejükből már nem tudják biztosítani működésük stabilitását. Így került sor több hullámban a bankok konszolidációjára, és bár nem mindig így nevezték, más szervezetek (rendőrség, kórházak, önkormányzatok, oktatási intézmények, stb.) konszolidációjára is.

A magánkézben lévő gazdasági társaságok konszolidációjával szemben a legfőbb érv: konszolidáljon, vagy diszszolidáljon maga a piac, ahogyan a piac szelektál!, - az állam ebbe ne avatkozzon bele. Továbbá: közpénzből, a gazdálkodás hibáinak korrigálása céljából nem lehet magántársaságok zsebeibe juttatni, mert ez megzavarná a piac természetes működését, és társadalmi ellenállásba ütközne.

Ennek az érvelésnek normális, egészséges társadalmi-gazdasági működés esetén meg is lenne a létjogosultsága (habár, meg kell jegyeznünk, hogy a kisebb-nagyobb százalékban magánkézben lévő kereskedelmi bankok hatalmas összegekkel részesültek az állam konszolidációs juttatásaiból!).

Olyan helyzetben azonban, amikor

- a piac szabálytalanul működik,
- a piac fölé kerekedő erőszakos befolyást a közhatalom nem képes elhárítani,
- ennek következtében a szabad piac működésének legalapvetőbb feltételei sem teljesülnek (pl. az

érték-ellenérték törvénye, a szerződő felek egyenjogúságának követelménye, az egyoldalú szerződésmódosítás tiltása, stb.),

- mindezek miatt nagyon sok ezer kis- és középvállalkozás jutott és jut teljességgel önhibáján kívül a megsemmisülés közvetlen közelébe, és bukásuk az egész társadalom stabilitását megrendítheti (I.1. és I.2. pontok),

akkor az államnak több irányban be kell avatkoznia. Ez a kötelessége, ezért van. Be kell avatkoznia, hogy rendet teremtsen a piac és a pénzügyek területén, megszilárdítsa a gazdaság működésének jogi alapjait, s határozott lépéseket kell tennie, hogy a társadalmi terhek túlnyomó részét hordozó kis- és középvállalkozások talpra álljanak.

A kis- és középvállalkozásokat, az ellenük elkövetett bűnök, és a közhatalom tehetetlensége miatt egyébként is megilletné az erkölcsi és anyagi elégtétel.

A kis- és középvállalkozások konszolidációja abszolút pozitív mérleggel zárulna a következő okok miatt:

- a központi költségvetéstől minimális hozzájárulást igényelne,
- EU-források mobilizálhatók lennének erre a célra,
- a teljesítmények ellenértékét elsikkasztó-elcsaló megrendelői köröktől az állam, határozott és célszerű fellépéssel, jelentős hányadot képes lenne visszavenni,
- a sok ezer kis- és középvállalkozás talpra állása nyomán nagy és folyamatos adó- és járulékbetételekkel lehetne kalkulálni,
- jelentősen csökkenne a segélyezési kényszer és a közszolgáltatások ingyenességének mértéke.

Nem elhanyagolható a mérleg szempontjából a társadalmi jövőépítés távlata, esélye sem. Ez ugyan nehezebben megfogható pénzügyi szempontból, annál inkább belátható azonban az elkövetkező nemzedékek várható boldogulása szempontjából. A kis- és középvállalkozások nagyon jelentős része családi jelleggel működik. Egyre időszerűbbé válik a rendszerváltás utáni első nemzedékváltás a vállalkozói társadalomban. Gyakorivá vált az a tragédia, hogy a szülők vállalkozását a gyermekek nem tudják átvinni, mert a megrendelők bűnös módon megfosztják a vállalkozást teljesítménye ellenértékétől, s az, önhibáján kívül csődbe megy. Így a szülők, sok évtizedes szorgalmas, komoly, hozzáértő munka után nem annak evidens gyümölcsét, egy virágzó vállalkozást, hanem súlyos adósságot hagynak gyermekeikre. S mindezt véletlenül. Mindenkinek be kell látnia, milyen mély tragédia ez, és tűrhetetlen, hogy okai megmaradjanak. De általános érvénnyel is leszögezhetjük: nem mindegy, hogy a társadalom új generációi virágzó, fejlődő kis- és középvállalkozások tízezeinek szövetében, vagy az állandó lehanyaglás-újrakezdés-lehanyaglás-újrakezdés bénító, önmészto váltakozásában töltik gyermek- és ifjúkorukat, és vágnak neki életútjuknak.

Ez a konszolidációs folyamat a társadalom általános morális állapotának gyógyításával is összefügg.

A mély analízis bebizonyítja, hogy a magyar fél számára hátrányos nemzetközi összehasonlítások (pl. a kis- és középvállalkozások számát, jellegét, versenyképességét illetően), számos esetben tévesek, a hamis kiindulások, torzított, össze nem vethető adatok és ismerethiány folytán. Ezért a nemzetközi precedens hiánya nem cáfolja a magyar precedens szükségszerűségét a kis- és középvállalkozások konszolidációjára vonatkozóan.

2. A „Kis- és középvállalkozások konszolidációs hivatala”(továbbiakban: Hivatal) működésének indoka, helye és időtartama

Ez a funkció csak hatósági jelleggel működhet, mert

- ösztársadalmi érdekeket kell szolgálnia,
- kötelező erejű intézkedéseket kell hoznia,
- kezdeményező lépéseket kell tennie a társhatóságok felé.

Civil szervezetek segítséget nyújthatnak a Hivatalnak, tapasztalataik, tudásuk, megoldási javaslataik rendelkezésre bocsátásával, de a konszolidáció véghezviteléhez állami rangú szervezet szükséges.

A Hivatal természetes helye a mindenkori Gazdasági Minisztérium, illetve ha átnevezések történnének, a gazdasági tárca funkcióját betöltő minisztérium lenne. A Hivatal kereskedelmi-ipari szakállamtitkárság keretében működhetne, tekintettel a kis- és középvállalkozások sokrétű tevékenységére. Más minisztériumok alá tartozó kis- és középvállalkozások szakmai elbírálásához az illetékes tárca delegálna szakértőket.

A kis- és középvállalkozások jelenlegi katasztrófális helyzetének rendezése és működésük feltételeinek jogi-pénzügyi-gazdasági stabilizálása jelenti a Hivatal működésének első, akut időszakát. Ezt követően lecsökkentett létszámmal, figyelő-elemző, jogszabály-előkészítő funkcióval működhetne tovább. Az első szakasz, az akut működés időtartama 4-6 évre várható.

3. A „Kis és –középvállalkozások konszolidációs hivatala” feladatai

3./A. A Hivatal működési elveinek és rendjének megteremtése

- a Hivatal szervezetének, működési rendjének kialakítása, költségvetésének kidolgozása és felterjesztése, a személyi és tárgyi feltételek megteremtése;
- a tárcák közötti együttműködés kialakítása a Hivatal hatékonysága érdekében;
- a kisvállalkozások és középvállalkozások definíciójának megalkotása és konkretizálása;
- a „véten csőd” fogalmának, feltételrendszerének meghatározása;
- a véten csőd bizonyítási és ellenőrzési módszereinek kidolgozása;
- a véten csőd okainak feltárása;
- a véten csőd okozásával kapcsolatos büntetőjogi vonatkozások (tényállás és szankciók) kidolgozása;
- a véten csőd állapotában lévő kis- és középvállalkozások konszolidációs időszakának meghatározása;
- a szükséges kodifikációs munka elvégzése, illetve közreműködés a kodifikációs folyamatban;
- a kis- és középvállalkozások általános helyzetének, és a tömeges véten csőd miatt kialakult krízisnek az áttekintése;
- a véten csődben lévő kis- és középvállalkozások nyilvántartási rendszerének kidolgozása;
- a véten csődben lévő kis- és középvállalkozások konszolidációjára, és a kis- és középvállalkozások helyzetének általános stabilizációjára vonatkozó koncepció részletes kidolgozása.

3./B. A kis- és középvállalkozások konszolidációjának végrehajtása

- a véten csődben lévő kis- és középvállalkozások nyilvántartásba vétele az érintett vállalkozások kérelme alapján; ennek lehetőségéről társadalmi méretű tájékoztatási kampány indítása; a nyilvántartási kérelmek elbírálása a véten csőd kritériumai alapján:
 - < ha a véten csőd tényállása bizonyítottan fennáll, azonnali nyilvántartásba vétel;
 - < ha a véten csőd helyzete további bizonyításra szorul, felszólítás hiánypótlásra;
 - < ha a véten csőd tényállása nem áll fenn, a nyilvántartásba vétel elutasítása; ilyen esetben a csődeljárás a szokásos bírósági eljárásban folyik le;
- fellépés a társhatóságoknál a véten csődben lévő kis- és középvállalkozások védelmében (például: adófizetési kötelezettségek felfüggesztése és felszámolási moratórium a konszolidációs időszak tartamára);
 - a véten csődben lévő kis- és középvállalkozások számára meghirdetendő konszolidációs pályázat feltételeinek megteremtése: a források és keretösszegek kormány szintű meghatározása; e célra mobilizálható EU-források megpályázása; a pályázat kritériumainak kidolgozása; a vissza nem térítendő támogatások mértékének, és a kedvezményes, állami garanciával elnyerhető hitelek összegének meghatározása;
 - a konszolidációs pályázat meghirdetése; a beérkezett pályázatok elbírálása;
 - a konszolidációs időszak letelte után, a nyilvántartásba vett, megsegített kis- és középvállalkozásoknak, a nyilvántartásból, a társhatóságoknál kieszközölt védelemből és az elnyert pályázatok feltételeiből fakadó kötelezettségeik teljesítéséről jelentést, illetve elszámolást kell benyújtaniuk; az a cég, amelyik ezt elmulasztja, minden támogatást köteles visszatéríteni; - e jelentések és elszámolások kiértékelése, elbírálása;
 - a véten csődöt a megrendelői oldalon okozó cégek és személyek kilétének megállapítása; büntetőjogi tényállás gyanúja esetén, ismert, vagy ismeretlen tettesek ellen feljelentés megtétele; együttműködés a bűnüldöző szervekkel;
 - büntetőjogi tényállás gyanúja fennáll, ha
 - < a megrendelői oldalon lévő szereplő nem fizeti ki, de továbbértékesíti a neki nyújtott teljesítést, *(csalás-lopás-organizáció típusú tényállás)*
 - < ha a szakértői vizsgálat megállapítja, hogy a megrendelői oldalon lévő szereplőnek a teljesítés ki nem fizetését megindokló, a teljesítéssel kapcsolatos kifogásai megalapozatlanok, s csak annak a jogellenes szándékának a leplezéséül szolgálnak, hogy a teljesítés ellenértékét is megtarthassa, s így jogellenesen gazdagodjon; *(csalás-sikkasztás típusú tényállás)*
 - állami fellépés kezdeményezése, a megrendelői oldalon véten csődöt okozó szereplővel szemben, az elcsalt-elsikkasztott ellenérték visszaszerzése céljából; nemzetközi együttműködés kezdeményezése ezen összegek visszaszerzése érdekében;

- hat hónaponként jelentés készítése az illetékes miniszter számára a Hivatal működéséről, eredményeiről, problémáiról; ha szükséges, javaslatok megtétele a hatékonyabb működés érdekében.

3./C. A kis- és középvállalkozások stabilizációjának végrehajtása

Nem tartozhat a Hivatal feladatkörébe azoknak a pénzügy- és gazdaságpolitikai lépéseknek a megtétele, vagy akár csak kezdeményezése is, amelyek, meghatározóak lévén a teljes nemzetgazdaságra, alapvetően befolyásolják a kis- és középvállalkozások hosszú távú életésélyeit, de amely lépéseket csak a törvényhozás, a kormány és a monetáris politikát meghatározók szintjén lehet megtenni. (Ezekre, a „nagypolitika” által teendő szükségszerű intézkedésekre később kitérünk.)

A Hivatalnak azonban a maga szintjén sokat lehet és kell tennie a kis- és középvállalkozások helyzetének stabilizálása, hosszú távú életképességük megalapozása érdekében. Annak előkészítéséért, hogy egy kedvező fordulatot követő konjunktúra a magyar kis- és középvállalkozásokat felkészült, stabil, teljesítőképes állapotban találja. Ez a magyar társadalom legelső rendű érdekei közé tartozik. Ha ez nem történik meg, akkor a konjunktúra sem fog segíteni, mert a magyar lakosság bérszolgátság állapotában, külföldi cégek ezreinek alkalmazotti státuszában lesz, s nem haszonélvezője, hanem leszegényedett, kívülálló szemlélője lesz csupán az itt zajló kedvező folyamatoknak is. Ez esetben a magyar gazdaság konjunktúrája nem a magyar társadalom hiánybetegségeit gyógyítaná, hanem az amúgyis gazdagabb övezeteket gazdagítaná tovább. S miközben a makromutatók rohamos felzárkózást mutatnának, valójában a magyar társadalom további lehanyagolása következne be.

Határozottan le kell tehát rögzítenünk, hogy a kis- és középvállalkozások helyzetének alakulásától függ a magyar társadalom jövője.

A Hivatal, alapos ismerőjeként a területnek, hatástanulmányok, elemzések, helyzetfelmérések, javaslatok megtételével, illetve más tárcáknál születő hasonló anyagok véleményezésével, nagyban hozzájárulhat a makrofolyamatok jó irányú fejlődéséhez is.

A Hivatal közvetlen feladatai a stabilizáció érdekében:

- a stabilizáció közhatalmi szintű cselekvési programjának kidolgozása;
- a magyar kis- és középvállalkozásokat sújtó, különösen a külföldi tulajdonú nagyvállalatokkal szemben érvényesülő negatív diszkrimináció felszámolásának kezdeményezése elméleti, jogi és gyakorlati síkon egyaránt, hazai és Úniós szinten;
- a stabilizációt akadályozó jogi környezet áttekintése, változtatási javaslatok megtétele; a stabilizációt segítő jogszabály-módosításokra és új jogszabályok megalkotására irányuló javaslatok kidolgozása; ezen a téren különösen sürgető
- < a versenyszabályok átalakítása oly módon, hogy az azonos feltételek mellett adott legalacsonyabb és legmagasabb árú ajánlatok kizárása kötelező legyen;
- < a vállalászási versenyt és a piacot ellehetetlenítő öncélú árverseny kiküszöbölése érdekében olyan jogszabályi környezet kialakítása, amely lehetővé teszi, hogy az illetékes hatóságok által megszabható legyen az a minimális ár, amely a piac reális feltételeit és az adózási szabályokat figyelembe veszi; ez nem veszélyezteti, hanem segíti a reális versenyt;
- < a pénz forgási sebességének felgyorsítása a reálgazdaságban; ennek érdekében a teljesítő vállalkozások számláinak a számla befogadásától számított 15 naptári napon belüli kiegyenlítésére kötelező érvényű jogszabályok megalkotása;
- a kis- és középvállalkozások szervezeteinek, és más, a területen tevékenykedő piaci szereplőknek a bevonásával a „Vállalkozás Etikai Kódexe” megalkotásának kezdeményezése, szervezése, finanszírozása, azzal a céllal, hogy a Kódex kötelező jellegű, szankcionált előírásokat tartalmazzon a tisztességes vállalászási magatartásra vonatkozóan;
- a kis- és középvállalkozások megerősítése céljából stabilizációs pályázat koncepciójának kidolgozása; a pályázat előkészítése a konszolidációs pályázat mintájára; a pályázat meghirdetése; a beérkező pályázatok elbírálása; - a stabilizációs pályázaton azon kis- és középvállalkozások is részt vehetnek, amelyek a konszolidációs pályázaton nyertek, s konszolidációs kötelezettségeiknek eleget tettek -;
- ágazati programok kezdeményezése a magyar társadalom és gazdaság azon hiányterületein, amelyek a magyar kis- és középvállalkozások teljesítményével betölthetőek lennének;
- offenzív marketing-tevékenység kezdeményezése a magyar kis- és középvállalkozások teljesítményeinek külföldi értékesítése érdekében;
- a külföldön jól értékesíthető, „hungaricum”-jellegű termékek és szolgáltatások bővítési lehetőségének felkutatása; e területeken működő kis- és középvállalkozások számára fejlesztési és marketing pályázatok meghirdetése és lebonyolítása a konszolidációs és stabilizációs pályázatok mintájára.
- a kis- és középvállalkozások helyzetének folyamatos vizsgálata, figyelő-elemző, s ha szükséges, kezdeményező-beavatkozó jelleggel.

Meg kell jegyeznünk, hogy a Gazdasági Minisztérium illetékes szakállamtitkársága által kidolgozott „Biztos kéz” modell, amely bizonyos feltételek mellett, építőipari beruházásoknál, fedezetkezelő részvételét írja elő, kétségtelenül sok pozitív vonást tartalmaz, és hozzá fog járulni az építőipari kis- és középvállalkozások helyzetének stabilizációjához. Önmagában azonban, konszolidáció, és a stabilizáció más összetevői nélkül, nem mentheti meg a kis- és középvállalkozásokat, és nem szavatolhatja életképességüket.

IV. A TÁRSADALOMPOLITIKA SZEMLÉLETVÁLTÁSA

A magyar politikai osztálynak a magyar társadalom létérdekeit és fejlődési érdekeit kell szolgálnia. Ehhez szorosan hozzátartozik a nemzetközi érdekviszonyokkal kialakítandó összhang megteremtése és folyamatos gondozása. Nem lehetséges azonban a nemzetközi pénzhatalom elvtelen kiszolgálása. Eleve nem irányíthatja a magyar társadalompolitikát a nemzetközi pénzügyi körök véleményhatalma, és különösen nem, ha a magyar társadalom érdekeivel ellentétes cselekvést követelne.

A már kifejtettek értelmében a kis- és középvállalkozások sorsa azonos a magyar társadalom sorsával. Ami rossz, vagy jó a kis- és középvállalkozásoknak, az rossz, vagy jó az egész magyar társadalomnak is. Bűnös, elítélendő és megszüntetendő az a vissza-visszatérő kormányzati propaganda, amely az „oszd meg és uralkodj” jelszavával működő cinikus uralmi módszer alapján, igazi demagógiával igyekszik szembeállítani a társadalom különböző csoportjait, így a kis- és középvállalkozásokat is, a társadalom más csoportjaival.

A társadalompolitika alapvető és hosszú távú tendenciái létükben érintik a kis- és középvállalkozásokat is, ezért ki kell térnünk az ezekkel kapcsolatos szemléletváltásra is, a kis- és középvállalkozások sorsával összefüggésben.

1. Fordulat a monetáris politikában

Pénzbőség nélkül nincs konjunktúra. Konjunktúra nélkül nincs felzárkózás. Felzárkózás nélkül leszakadás van.

Illúzió, vagy hazugság annak állítása, hogy az állandó, egyre súlyosabb pénzelvonás, pénzszűke állapotából gazdasági fejlődés következhet be. Ennek az ellenkezője igaz. A súlyos pénzhiány állapotában kényre-kezdre kiszolgáltatottá válik a magyar társadalom a nemzetközi pénzhatalomnak, amely csak látszólagos, a lakosság sorsát nem, vagy éppen hátrányosan befolyásoló fejlesztésre képes. Ez nem a mi utunk.

A magyar politikai osztálynak kezdeményezően és határozottan kell fellépnie az Európai Únióban annak képviselőjével, hogy a pénzzel bőségesen ellátott, kiegyenlített, jóléti nyugati övezet, és az ezerféle hátránnyal, kóros és állandósult pénzhiánnyal küszködő keleti övezet számára nem lehet azonos pénzügypolitikai elveket és szabályokat alkalmazni. A nyugati övezet a II. világháború után évtizedeken át tartó, meredek konjunktúrájának köszönheti jelenlegi helyzetét, amelynek finanszírozására hatalmas pénzbőség állt rendelkezésre. Ezt a pénzbőséget nem elsősorban az amerikai segélyprogramok, hanem a belső monetáris szabályok rendszere is okozta. A keleti övezetnek, kétségtelenül sokkal kedvezőbb kiindulási pontról, de ugyanúgy szüksége van a felzárkózás érdekében hosszú, nyugodt konjunktúrára, amelynek elengedhetetlen feltétele a pénzbőség. (Zárójelben jegyezzük meg, hogy a pénzbőség fogalmán a pénz kontrollált, mennyiségét és ütemezését illetően a reálgazdaság teljesítőképeségével összhangban lévő, de azt ellátó áramlását értjük, és nem a fogyasztás nyakló nélküli finanszírozását.)

A jelenlegi szabályrendszernek a két nagyon különböző övezet egyöntetű kezelését erőltető jellege ahhoz hasonlít, mintha egy bőségben élő és egy éhező ember számára is az „egyenlőség” elvét erőltetve, egyformán meghatároznánk, hogy naponta mindkettő 20 deka kenyeret kaphat. A jólétben élő számára ez semmi bajt nem okoz, lehet, hogy nem is kell neki a 20 deka kenyér, mert nem is fogyaszt, a másik számára ellenben, akinek csak az a kenyér a tápláléka, az éhenhalás rémét jelenti a közös szabály. A példa szélsőséges, de rávilágít arra, hogy tarthatatlan a világtörténelem leghosszabb és legmeredekebb konjunktúrája után pénzbőségben élő, és a volt szovjet-zónában évtizedeken át súlyos hiánybetegségekben, jelenleg pénzhiányban szenvedő övezetek számára ugyanazokat a pénzügypolitikai szabályokat erőszakolni. Egész mást jelentenek az egyik övezetben a „pénzügyi fegyelem”, a „takarékoság”, az „államháztartási deficit lefaragása” követelmények, mint a másik

övezet számára. Ha bőséges jövedelmű, hatalmas villában élő családnak azt mondjuk, hogy ne költsen felelőtlenül, s ha ugyanezt mondjuk egy állandó anyagi gondokkal küszködő, épphogy életét fenntartani képes családnak, egészen más az érteleme.

Hogy is lehetne azonos a pénzügyi szabályozórendszer, amikor a nyugati zónában 3-8-szorosa az azonos teljesítmény esetén kapott átlagjövedelem, a keletihez képest? Amikor a technológiai fejlesztés költségigénye a lemaradás miatt sokszorosa a keleti övezetben a nyugati övezetéhez képest? Illúzióknak bizonyult, hogy az Úniós támogatások képesek áthidalni ezt a távolságot. Hiába van ugyanis bizonyos – alapvető változásra persze nem elegendő – támogatás, ha a belső pénzügyi politika súlyos hiányt eredményező, elsivárosító hatásai miatt a támogatások elszivárognak a pénzügyi sivatagban.

A keresletre irányuló reálgazdasági teljesítőképességet finanszírozó pénzbőség nem okoz inflációt. A monetáris politikának nem a leépülés irányába ható, egyre alacsonyabb szintre tervezett egyensúlyra, hanem az élet, a működés irányába, az értékteremtés által egyre magasabb és magasabb szintre állítható egyensúlyra kell törekednie.

Az egyensúlynak ez a választója: a sorvasztás hanyatló egyensúlya, vagy a fejlődés dinamikus egyensúlya, a mai magyar társadalom legfontosabb sorskérdései közé tartozik.

2. Fordulat a beruházási politikában

Az állami és önkormányzati beruházások megvalósítása, valamint az állam és az önkormányzatok beruházást ösztönző tevékenysége nagyságrendekkel kedvezőbb finanszírozási feltételek mellett zajlana a IV./1. pontban jelzett, pénzbőséget eredményező pénzügyi politika mellett.

Hatalmas programok indulhatnak be, amelyek gyógyítanák a magyar társadalom hiánybetegségeit, a fejlődés és a tényleges felzárkózás pályájára állítanák a gazdaságot, dinamikusan növekvő, de a megerősödött belső piacon levezetett jövedelmek mellett. Ezek a programok, tekintettel éppen a sok hiányra és a leszakadt állapotra, teljes mértékben felszívják a kis- és középvállalkozások teljesítőképességét, hosszú évekre teljeskörű kapacitáslekötést hoznának a szektor számára.

2./A. Exportképességet erősítő beruházások

Az igazi, de nagyrészt még kiaknázatlan „hungaricumok” sora egybeesik az elkövetkező időszakban a világkereskedelelem drámaian megnövő keresleti igényeivel: ivóvíz, ásványvíz, gyógyvíz, zöldség, gyümölcs, gabona, cukor, étolaj, élelmiszer-termékek. Ha a magyar nép elszenvedte területének történelmi hányattatásait, a Trianon utáni Magyarország szerény természetgazdasági lehetőségeiből adódó hátrányokat, itt az idő, hogy a világgazdaság körülményeinek változása következtében, ugyanazoknak a lehetőségeknek rendkívüli felértékelődése idején, az előnyöket is a magyar társadalom élvezze elsősorban, s ne azok, akik azt hiszik, hogy rabolni jöhetnek az országba. Segélyekre utalt országból népek táplálója lehet Magyarország, ha jól él új lehetőségeivel. Ennek pedig az a kulcsa, hogy a „hungaricumok” területén működő kis- és középvállalkozások felkészültek legyenek a hatalmas exportigények kielégítésére, a termelés, szolgáltatás és kereskedelem szintjén egyaránt. Az ágazat részleges lepusztultsága folytán szükségesek itt is az exportképességet erősítő beruházások. Ezek hamar és hatalmas haszonnal megtérülő beruházások lesznek. Ezekben a beruházásokban nagy szerepe van a közvetlen állami segítségnek, de az állam beruházásösztönző lehetőségeinek is.

A nem „hungaricumok” területén működő, de kiváló teljesítményükkel és sikeres marketing tevékenységükkel exportképességet bizonyító kis- és középvállalkozások exportképességét is tovább kell erősíteni.

Komoly vizsgálat alapján, de bátran kell támogatni a tevékenységüket export irányban fejleszteni akaró kis- és középvállalkozások exportképességét is, ha piacképes termékkel, vagy szolgáltatással kívánnak megjelenni.

2./B. Hiányokat megszüntető, rekonstrukciós és környezeti beruházások

Újra hivatkoznunk kell arra, hogy azok a beruházások, amelyeknek hiánymegszüntető, vagy a gazdasági teljesítést élénkítő jellegük folytán közvetlenül, vagy közvetve reálgazdaságot erősítő hatásuk van, továbbá tényleges kereslet kielégítésére irányulnak, nem gerjesztenek inflációt, hanem az egyensúlyt egyre magasabb és magasabb szinten célozzák meg. Ezért ezen a téren is bátran lehet finanszírozni, mindenféle igazi makrogazdasági kockázat nélkül a beruházásokat, természetesen a reálgazdaság teljesítőképességének ütemében. A reálgazdaság teljesítőképességének figyelembe

tartása a pénzügyi és beruházási politikában végtelenül fontos, mert e nélkül a pénzbőség is inkább veszélyes, mint hasznos lehet.

Csak részben gondolunk közvetlen állami és önkormányzati beruházásokra, amikor beruházási politikáról szólunk. Jelentősebb részben az állam és az önkormányzatok kezében lévő, beruházásösztönző közhatalmi eszközrendszerre gondolunk, amellyel módjuk van a beruházások irányát befolyásolni.

- bérlakás-építési program beindítása;

A lakáshitelek körüli ezerféle zavar mutatja, hogy óriási társadalmi jelentősége lenne nagyszabású bérlakás-építési program beindításának. Nagyon sokan – különösen a fiatal családalapítók – nem képesek saját tulajdonú lakás vásárlására, vagy az ezzel kapcsolatos hitelfeltételek vállalására, ugyanakkor bérlakás fenntartását vállalni tudnák. Kirívóan és egészségtelenül alacsony Magyarországon a bérlakások aránya a fejlett és kevésbé fejlett országokhoz viszonyítva egyaránt. Ennek az arálynak a megváltoztatása égetően sürgető össztársadalmi érdek.

Adva van az országban, egy hatalmas, elhagyott, üres épületvagyon, amelyet felújítással, korszerűsítéssel lakhatóvá lehetne tenni.

- a panel-épületek felújítási programjának tényleges beindítása;

- az ipari és mezőgazdasági rekonstrukció ösztönzése;

- az oktatási és egészségügyi rekonstrukció beindítása;

- energia- és környezettudatos beruházások ösztönzése.

V. FORDULAT A TULAJDONSZEMLELETBEN

Az utóbbi 20 évben, a „nagypolitikában” lejátszódott pénzügyi manipulációk szelekciós iránya egyértelmű: a hazai protekciós privatizátorokat és a külföldi pénzügyi befektetőket a magyar társadalom kárára, a nemzeti vagyon terhére, fillérekért hozzájuttatni hatalmas vagyonokhoz, a társadalom egyszerű, nem protekciós tagjait megfosztani attól a lehetőségtől is, hogy életük, vállalkozásuk egészséges fenntartásához föltétlenül szükséges kis vagyonnal rendelkezzenek. Mesterséges infláció és defláció, mesterséges kamatpolitika, állami erőszakkal állandósított súlyos pénzhiány, a protekciós privatizátorok eleve komolytalan, milliárdos hiteleinek fedezetlensége miatti bankkonszolidációk, stb., mind ezt a szelekciót szolgálták. Most pedig már ott tartunk, hogy szintén manipulatív módon, egyidejűleg akarják megfosztani a lakosságot és a kis- és középvállalkozásokat otthonuktól, illetve legegységesebb működési feltételeiktől.

Ennek a folyamatnak a célja nagyszabású ármanipuláció volt, amelynek következtében a vagyonszerzések hamis áron zajlódhattak le. A hamis áron történt vagyonszerzés és a külső, manipulatív befolyás miatt bekövetkező vagyonvesztés azonban semmisnek tekintendő.

Nem szolgálja sem a jog-, sem a tulajdonbiztonságot, ha véglegesnek tekintjük a rablás és a kifosztás következményeit. Semmiféle bibliai eredete nincs a „tulajdon szentsége” elvnek, ez egyszerűen hamis hivatkozás, de jogos és helyes elv a „tulajdon biztonságának” elve. Ez az elv azonban nem védheti a rablót és a manipulátort.

Bibliai kifejezéssel élve „kürtölés évét” kell tartani, a vagyon számbavételével, a tulajdoni rendszer kialakulása és története áttekintésével, s a tulajdonviszonyoknak az igazság és igazságosság alapján történő átrendezésével, a rablók megbüntetésével, a kifosztottak kártalanításával, jogos vagyonuk visszajuttatásával. Ez szilárdíthatja meg a tulajdonviszonyokat és a jogrendet.

Gyakran mondják, hogy lemaradt országok társadalmának nem segélyt kell adni, hanem eszközöket és tudást, hogy talpra álljanak és felzárkózzanak. A magyar társadalom esetében az ellenerők éppen fordított logikát alkalmaznak. Nekünk vannak eszközeink, van tudásunk, s minden esélyünk, hogy felzárkózzunk, de ezt akarják elvenni, hogy aztán segélyre szoruló selejt-társadalomnak minősíthessenek bennünket, s nagy kegyesen segíeyezzenek. Hasonlattal élve: van hálónk, tudunk halászni, vannak halban dúskáló vizeink, nem kell nekünk segély, - s ebben a helyzetben el akarják venni hálónkat, vizeinket, hogy segélyre szoruljunk. Visszautasítjuk ezt a próbálkozást, nem fogjuk engedni, hogy elvegyék tőlünk munkánk és történelmünk gyümölcseit, s nem tartunk igényt a rablók könyöradományaira. Ha a nemzetközileg elfogadott jogelvek érvényesülésével élhetünk és dolgozhatunk, önerónkból is felzárkózzunk. Nem kivételezést és segélyt akarunk, hanem az igazi jogrend helyreállítását.

Most, amikor a magyar termőföld-vagyon szintén manipulatív elrablását készítik elő, életbevágó jelentőségű ez a fordulat a tulajdonszemléletben.